

СИЛАБУС З ДИСЦИПЛІНИ

ОСНОВИ ТЕОРІЇ ДЕРЖАВИ

II семестр 2019-2020 навчального року

1-ПУА

Лекції: **30** (кожен тиждень), _____

Аудиторія: _____

Практики:

1-ПУА

15 (кожен тиждень), _____

Аудиторія: _____

Команда викладачів:

Лектор: Лисяк Олександр Іванович (кандидат юридичних наук, доцент),
--

Контакти: +38 (057) 730-10-99, e-mail: a.lysyak@ukr.net
--

Години прийому та консультації: кожен четвер з 14.00-15.00

Веб сторінка курсу: http://do.kart.edu.ua/
--

Додаткові інформаційні матеріали: http://metod.kart.edu.ua
--

Законодавство змінюється, проте основні засади функціонування держави як основного регулятора суспільних відносин у державі залишаються незмінними.

Навчальна дисципліна «Основи теорії держави» займає ведуче місце в системі юридичних дисциплін, відіграючи важливу роль фундаментальної теоретико-методологічної бази для галузевих і прикладних юридичних наук.

Структурно-логічна схема з навчальної дисципліни «Основи теорії держави» допомагає студентам більш глибоко зрозуміти взаємозв'язок вказаної дисципліни з іншими правовими дисциплінами, зрозуміти ступінь їх впливу одна на одну, характер міждисциплінарних зв'язків в контексті розвитку світової та вітчизняної юридичної науки.

Весь навчальний курс «Основи теорії держави» спрямований на опанування студентами основ знань про державу, її ознаки, різновиди форм та теорії походження.

Важливим елементом курсу є вчення про права людини, систему права, джерела права та систему законодавства, плюралізм підходів до праворозуміння. Невід'ємною складовою курсу є розуміння студентами таких категорій, як правомірна поведінка, правопорушення та юридична відповідальність.

Курс має на меті сформувати та розвинути наступні компетентності студентів:

1. Інтегральна компетентність (здатність розв'язувати складні спеціалізовані задачі та практичні проблеми у галузі професійної правничої діяльності або у процесі навчання, що передбачає застосування правових доктрин, принципів і правових інститутів і характеризується комплексністю та невизначеністю умов; розрізняти питання, вирішення яких регламентується та не регламентується правом);

2. Загальні компетентності щодо здатності:

- до абстрактного мислення, аналізу та синтезу;
  - застосовувати знання у практичних ситуаціях;
  - до знання та розуміння предметної області та професійної діяльності;
  - спілкуватися державною мовою в усній та письмовій форм, використовуючи відповідну термінологію в певній предметній галузі;
  - до використання інформаційних і комунікаційних технологій під час роботи з джерелами права;
  - постійно та безперервно вчитися і оволодівати сучасними знаннями та технологіями;
  - бути критичним і самокритичним, оцінювати та підтримувати якість результату професійної діяльності;
  - працювати в команді;
  - діяти на основі етичних міркувань (мотивів), цінувати та поважати різноманітності і мультикультурності;
  - реалізувати свої права і обов'язки як члена суспільства, усвідомлювати цінності громадянського (вільного демократичного) суспільства та необхідність його сталого розвитку, верховенство права, прав і свобод людини і громадянина в Україні;
  - формулювати особисту думку та аргументовано її представляти;
  - уміння виявляти й використовувати різні джерела інформації (бібліографії, документи, ЗМІ, веб-сайти тощо), розуміти, критично-конструктивно оцінювати й використовувати інформацію;
  - продукувати нові ідеї (креативність).
- 3. Спеціальні (фахові, предметні) компетентності:**
- знати понятійно-категоріальний апарат науки «Основи теорії держави»: державна влада, форма і функції держави, апарат держави, норма права, нормативно-правовий акт, система законодавства, тощо; загальні закономірності виникнення, розвитку та функціонування державно-правових явищ; загальні закономірності виникнення, розвитку та функціонування державно-правових явищ;
  - розуміти природу та сутність держави та права, сучасні тенденції еволюції форм держави;
  - знати і використовувати різноманітні підходи до класифікації функцій сучасної держави;
  - розуміти роль держави та права у політичній системі суспільства;
  - знати шляхи модернізації політичної системи суспільства в епоху глобалізації;
  - розуміти основи правового регулювання суспільних відносин; фактори, що обумовлюють ефективність дії механізму правового регулювання;
  - використовувати сучасні підходи до розуміння правової поведінки;

- виокремлювати основні принципи будови та функціонування правової системи; принципи, види, форми та механізми реалізації правової політики в Україні;
- вміти творчо мислити, вдало застосовувати загальнотеоретичні поняття та конструкції під час розв'язання конкретної життєвої ситуації;
- повною мірою використовувати отриманні знання з метою узагальнення та оцінки сучасної державно-правової дійсності;
- використовувати отриманні знання для аналізу юридичної практики;
- проводити аналіз наукової та спеціальної літератури щодо загальних закономірностей виникнення, розвитку та функціонування державно-правових явищ, висловлюючи власне бачення на проблему, що розглядається;
- оперувати юридичними поняттями та категоріями;
- орієнтуватися у політико-правовій сфері, осмислюючи політико-правові явища та процеси;
- характеризувати державно-правові явища з позиції чинного законодавства, монографічних та інших літературних джерел;
- давати кваліфіковані юридичні висновки та консультації.

4. Інформаційну компетентність (розвиток вмінь студента до самостійного пошуку, аналізу, структурування та відбору потрібної інформації в області права за допомогою сучасних інформаційних технологій)

5. Комунікативну компетентність (розвиток у студента навичок роботи в команді шляхом реалізації групових проєктів, вміння кваліфіковано вести дискусію у досліджуваній сфері);

6. Компетентність особистісного самовдосконалення (елементи фізичного, духовного й інтелектуального саморозвитку, емоційної саморегуляції та самопідтримки; підтримка постійної жаги до самовдосконалення та самопізнання).

Чому ви маєте обрати цей курс?

Аналіз змісту досліджуваних категорій дає змогу стверджувати, що важливими ознаками правової держави виступають правопорядок і законність. Крім того, важливою умовою законності у державному управлінні необхідно визнати високу правову культуру громадян і апарату виконавчої влади, яка, своєю чергою, є наслідком загального рівня освіти та культури суспільства. Саме тому необхідним видається здійснення комплексу заходів, спрямованих на підвищення рівня правової культури не лише державних службовців, а й населення.

Ми живемо в правовій державі. Це означає, що життя в нашій країні підпорядковане нормам і принципам права, панування закону. Тому кожна людина повинна бути юридично грамотною і освіченою, розуміти свої права, обов'язки, відповідальність. Майбутні фахівці-залізничники при вивченні цієї дисципліни ознайомляться з такими питаннями :

- Система законодавства України. Залізничне законодавство .Загальна характеристика Статуту залізниць.
- Матеріальна відповідальність підприємств, установ, організацій у трудових правовідносинах. Особливості правового регулювання на залізничному транспорті.
- Адміністративне правопорушення (проступок). Види адміністративних стягнень. Порядок притягнення до адміністративної відповідальності та їх особливості на залізничному транспорті.

Ознайомлення із зазначеним курсом допоможе студентам набути відповідних теоретичних знань та навичок, орієнтуватись у чинному законодавстві, працювати з

нормативно-правовими актами, правильно застосовувати правові норми до конкретних практичних ситуацій.

Огляд курсу

Цей курс вивчається з лютого по травень, дає студентам формування правової свідомості та правової культури студентської молоді, надання допомоги студентам у з'ясуванні проблем становлення державності та правової системи України, правового забезпечення створення засад громадянського суспільства, демократичної держави соціально-правового спрямування, ознайомлення з порядком розв'язання господарських спорів, розгляд цивільних, адміністративних та кримінальних справ; ознайомлення з механізмом захисту прав і свобод людини і громадянина, формування вмінь та навичок користування нормативно-правовими актами.

Кількість кредитів ECTS – 3.

Лекції – 15 годин.

Практики – 15 годин.

Самостійна робота – 60 годин

Курс складається з однієї лекції в два тижні та одного практичного заняття в два тижні. Він супроводжується текстовим матеріалом та груповими завданнями. Студенти матимуть можливість застосовувати отримані знання та вирішувати практичні завдання під час обговорень в аудиторії.

Ресурси курсу

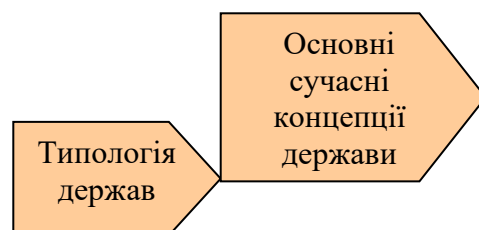
Інформація про курс розміщена на сайті Університету (<http://kart.edu.ua>), включаючи навчальний план, лекційні матеріали, завдання та правила оцінювання курсу).

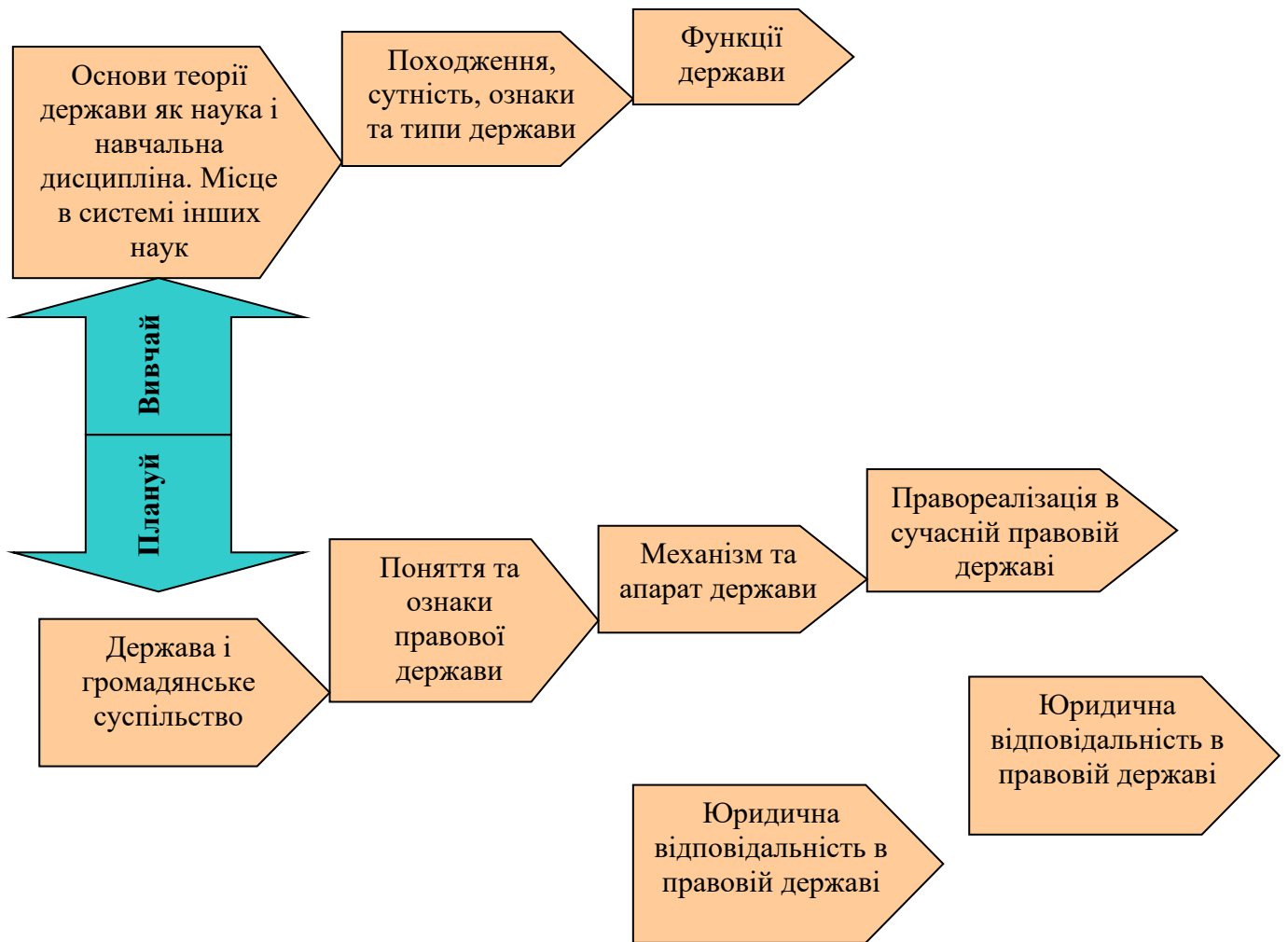
Додатковий матеріал та посилання на електронні ресурси доступні на сайті Університету у розділі «дистанційне навчання» поряд із питаннями, над якими необхідно поміркувати під час підготовки для обговорення в аудиторії. Необхідна підготовка повинна бути завершена до початку наступної лекції. Ви повинні бути готовими до дискусій та мозкових штурмів – ми хочемо знати, що ви думаєте!

Правознавство / схема курсу

Поміркуй	Лекції	Виконай
	Довідковий матеріал	
	Презентації	
	Обговорення в аудиторії	
	Групові завдання	
	Індивідуальні консультації	
	Залік	

Теми курсу

II семестр . Для денної форми навчання

Тиж-день	Кільк. годин	Тема лекції	Кільк. годин	Тема практичних занять
	1	Основи теорії держави як наука і навчальна дисципліна. Місце в системі наук	1	Основи теорії держави як наука і навчальна дисципліна. Місце в системі наук
	1	Походження, сутність, ознаки та типи держави	1	Походження, сутність, ознаки та типи держави
	1	Функції держави	1	Функції держави
	2	Типологія держави	2	Типологія держави
	2	Форма держави	2	Форма держави
	1	Основні сучасні концепції держави	1	Основні сучасні концепції держави
Модульний контроль знань				
	1	Держава і громадське суспільство	1	Держава і громадське суспільство
	1	Поняття та ознаки правової держави.	1	Поняття та ознаки правової

				держави
	1	Механізм та апарат держави	1	Механізм та апарат держави
	1	Правореалізація в сучасній правовій державі	1	Правореалізація в сучасній правовій державі
	1	Юридична відповідальність в правовій державі Розгляд цивільних, адміністративних, кримінальних справ	1	Юридична відповідальність в правовій державі
	2	Законність і правопорядок в сучасній правовій державі	2	Законність і правопорядок в сучасній правовій державі
Модульний контроль знань				
Залік с дисципліни				

Правила оцінювання

При заповненні заліково-екзаменаційної відомості та залікової книжки (індивідуального навчального плану) студента, оцінка, виставлена за 100-бальною шкалою, повинна бути переведена до національної шкали (5, 4, 3,) та шкали ECTS (A, B, C, D, E)

Визначення назви за державною шкалою(оцінка)	Визначення назви за шкалою ECTS	За 100 бальною шкалою	ECTS оцінка
ВІДМІННО – 5	Відмінно – відмінне виконання лише з незначною кількістю помилок	90-100	A
ДОБРЕ – 4	Дуже добре – вище середнього рівня з кількома помилками	82-89	B
	Добре – в загальному правильна робота з певною кількістю грубих помилок	75-81	C
ЗАДОВІЛЬНО - 3	Задовільно - непогано, але зі значною кількістю недоліків	69-74	D
	Достатньо – виконання задовольняє мінімальні критерії	60-68	E
НЕЗАДОВІЛЬНО - 2	Незадовільно – потрібно попрацювати перед тим як отримати залік (без повторного вивчення модуля)	35-59	FX
	Незадовільно - необхідна серйозна подальша робота (повторне вивчення модуля)	<35	F

Завдання на самостійну роботу:

- Студентам пропонується обрати один з 12 варіантів тем для написання доповіді впродовж семестру. За вчасне та вірне виконання завдання нараховується **25 балів до поточного модульного контролю**. За вчасне та частково вірне виконання – від 15 до 25 балів. За невиконане завдання бали не нараховуються. Необхідний обсяг виконання завдання складає 50% на перший модульний контроль і 100% на другий

модульний контроль. Перебіг поточного виконання завдання та питання для обговорення надсилаються на e-mail викладача або перевіряються ним особисто.

- Студенти мають прорецензувати одну роботу іншого студента або групи впродовж семестру очно та висловити свої критичні зауваження.

№	Теми доповідей
з/п	Назва теми
1	Сучасний стан та перспективи розвитку дисципліни, окремих її напрямків в Україні
2	Національний суверенітет і право націй на самовизначення. Поняття державної влади та її співвідношення з політичною владою
3	Сутність та види внутрішніх і зовнішніх функцій держави, а також функцій, викликаних глобальними проблемами сучасності. Реалізація функцій держави
4	Типологія держав за способом виробництва (характером суспільно-економічної формації)
5	Демократичний та антидемократичний політичні режими
6	Концепція держави в теорії плюралістичної демократії
7	Становлення громадянського суспільства в Україні
8	Закріплення принципів правової держави в Конституції України
9	Основні принципи організації і діяльності державного апарату
10	Співвідношення нормативно-правового і правозастосовного акту
11	Юридична відповідальність в правовій державі
12	Ознаки і принципи законності

Відвідування лекцій:

Бали за цю складову нараховуються взагалі, якщо студент не відвідував більш 50% лекційних занять у модулі без поважних причин. **Максимальна сума становить 10 балів.**

Ступінь залученості:

Мета участі в курсі – залучити вас до дискусії, розширити можливості навчання для себе та своїх однолітків та дати вам ще один спосіб перевірити свої знання у сфері права. Участь буде оцінюватися на основі кількості та вірності ваших відповідей. Питання, хоча й заохочуються, однак не оцінюються в цьому блоці. Ми намагаємося надати всім студентам рівні та справедливі можливості для підвищення власної залученості. **Максимальна сума становить 10 балів.**

Практичні заняття:

Оцінюються за відвідуваннями (до 3 балів), ступенем залученості (до 7 балів) та стислою презентацією виконаного завдання (до 5 балів). Ступінь залученості визначається участю у роботі дискусійного клубу з питань правознавства. **Максимальна сума становить 15 балів.**

Модульне тестування:

Оцінюються за вірними відповідями на тестові модульні питання (20 питань в тесті, кожна вірна відповідь оцінюється в 2 бали). **Максимальна кількість становить 40 балів за модуль.**

Залік:

Студент отримує залік за результатами модульного 1-го та 2-го контролю шляхом накопичення балів. Максимальна кількість балів, яку може отримати студент становить 100 (до 60 балів поточного контролю та до 40 балів тестування). Середнє арифметичне суми модульних оцінок складає заліковий бал. Якщо студент не погоджується із

запропонованими балами він може підвищити їх на заліку , якщо дозволяє набраний середній бал .

Команда викладачів:

Лисяк Олександр Іванович (<http://kart.edu.ua/kafedra-etip-ua/istoriya-stvorennya-kafedri-etip-ua>) – лектор з питань правознавства в УкрДУЗТ. Отримав ступінь к.ю.н. за спеціальністю 12.00.05 – «Трудове право; право соціального забезпечення» в Національному університеті внутрішніх справ МВС України у 2005 році. Напрямки наукової діяльності: трудове право; право соціального забезпечення; аграрне право; водне право; земельне право; екологічне право; екологічна етика.

Програмні результати навчання

У результаті вивчення навчальної дисципліни студент оволодіє поглибленими знаннями про державно-правові явища, оволодіє умінням та навичками здійснювати наукові узагальнення і давати визначення, виокремлювати основні ознаки державно-правових явищ, прогнозувати розвиток державно-правових явищ в залежності від подій, що відбуваються у суспільстві, визначати напрями вдосконалення елементів механізму правового регулювання, брати участь у правотворчій та правозастосовній діяльності, виявляти проблемні питання у державно-правовій сфері, удосконалювати навички організації професійної юридичної діяльності.

Кодекс академічної доброчесності

Порушення Кодексу академічної доброчесності Українського державного університету залізничного транспорту є серйозним порушенням, навіть якщо воно є ненавмисним. Кодекс доступний за посиланням:

<http://kart.edu.ua/documentu-zvo-ua>

Зокрема, дотримання Кодексу академічної доброчесності УкрДУЗТ означає, що вся робота на іспитах та заліках має виконуватися індивідуально. Під час виконання самостійної роботи студенти можуть консультуватися з викладачами та з іншими студентами, але повинні самостійно розв'язувати завдання, керуючись власними знаннями, уміннями та навичками. Посилання на всі ресурси та джерела (наприклад, у звітах, самостійних роботах чи презентаціях) повинні бути чітко визначені та оформлені належним чином. У разі спільної роботи з іншими студентами над виконанням індивідуальних завдань, ви повинні зазначити ступінь їх залученості до роботи.

Інтеграція студентів із обмеженими можливостями

Вища освіта є провідним чинником підвищення соціального статусу, досягнення духовної, матеріальної незалежності і соціалізації молоді з обмеженими функціональними можливостями й відображає стан розвитку демократичних процесів і гуманізації суспільства.

Для інтеграції студентів із обмеженими можливостями в освітній процес Українського державного університету залізничного транспорту створена система дистанційного навчання на основі сучасних педагогічних, інформаційних, телекомунікаційних технологій.

Доступ до матеріалів дистанційного навчання з цього курсу можна знайти за посиланням: <http://do.kart.edu.ua/>

